

**Notă de argumentare
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative este elaborat de Banca Națională a Moldovei în temeiul angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova, a punctului 37 din Planul național de armonizare a legislației pentru anul 2011, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1210 din 27.12.2010 și are drept scop ajustarea cadrului legislativ de activitate a Băncii Naționale la prevederile Tratatului privind Uniunea Europeană, ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (Protocolul nr.4 privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene) și ale altor norme comunitare, precum și implementarea celor mai bune practici și standarde internaționale de activitate a unei bănci centrale.

Prin proiectul de lege se propun amendamente la un șir de articole ale Legii nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și la Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, în vederea asigurării un grad înalt al responsabilității Băncii Naționale față de Parlament, corelat cu realizarea exigențelor comunitare vizînd independența băncilor centrale.

Proiectul de lege instituie două organe colegiale de conducere ale Băncii Naționale, urmînd modelul Băncii Centrale Europene și a băncilor centrale din statele membre ale Uniunii Europene (pct.8 din Proiect). Cu referire la Banca Centrală Europeană, articolul 129 al Tratatului privind funcționarea UE și art. 9 din Statutul Băncii Centrale Europene prevăd că organele de decizie ale BCE sunt Consiliul guvernatorilor și Comitetul executiv. Principiul colegialității contribuie la o guvernare corporativă mai eficientă și este promovat de către Banca Centrală Europeană prin opiniile și avizele asupra modificărilor la legislația ce reglementează activitatea băncilor centrale ale statelor membre ale Uniunii Europene (spre exemplu, Opinia BCE referitor la unele modificări la Legea privind Banca Centrală a Lituaniei, 30 decembrie 2005). Proiectul de lege fortifică responsabilitatea Băncii Naționale față de Parlament prin instituirea unui organ de supraveghere, compus din 7 membri, dintre care 5 sunt desemnați de Parlament, iar ceilalți 2 de Președintele țării și, respectiv, Guvern, acest nou organ fiind menit a asigura supravegherea continuă a activității Băncii Naționale. Organul executiv este Comitetul executiv, compus din 3 membri desemnați de Parlament, care exercită conducerea executivă a Băncii Naționale și asigură realizarea atribuțiilor de bază ale acesteia.

Prin proiectul de lege, condițiile de revocare a membrilor organelor de conducere ale Băncii Naționale sunt aduse în strictă conformitate cu prevederile art. 14.2 din Statutul Băncii Centrale Europene (pct. 9 din Proiect). Banca Centrală Europeană recomandă cu strictețe transpunerea *ad verbatim* a prevederii din acest articol, fără a fi stipulate condiții suplimentare de revocare, precum și cu utilizarea întocmai a formulelor din art. 14.2 (spre exemplu, Opinia BCE privind unele modificări la Legea privind Banca Centrală a Sloveniei din 13 martie 2006).

Proiectul de lege prevede dreptul membrilor organelor de conducere ale Băncii Naționale de a contesta hotărîrea de revocare în instanța de judecată (pct. 9 din Proiect). Un asemenea drept este prevăzut în art. 14.2 din Statutul Băncii Centrale Europene și derivă din principiul independenței băncii centrale (independența personală este un component fundamental al acestui principiu). În opiniile și deciziile sale, Banca Centrală Europeană a abordat în repetate rînduri necesitatea includerii unei asemenea prevederi în legislația ce reglementează activitatea băncilor

centrale naționale. Mai mult, Banca Centrală Europeană a abordat necesitatea adoptării imediate a unei prevederi în acest sens și în cazul membrilor UE supuși derogării / care nu au aderat la Sistemul European al Băncilor Centrale, chiar și atunci când un asemenea drept este consfințit în cadrul legal al statului respectiv (Opinia BCE referitor la unele modificări la Legea privind Banca Centrală a Lituaniei, 30 decembrie 2005; Raportul de Convergență al BCE din mai 2008, raportul de Convergență al BCE din 2010). Notăm că legislația Republicii Moldova nu prevede posibilitatea adresării în instanța de contencios administrativ a Guvernatorului și viceguvernatorilor BNM.

Întru realizarea prevederilor legislației comunitare vizînd asigurarea independenței băncilor centrale naționale, este propusă modificarea articolului 11 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, prin instituirea registrului actelor normative ale Băncii Naționale, în care vor fi publicate actele BNM, fără a fi supuse vreunei expertize și revizuirii prealabile efectuate de către autoritățile administrației publice. O asemenea prevedere derivă din articolul 130 al Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, care statuează că în exercitarea competențelor funcționale, băncile centrale și membrii organelor de decizie ale acestora nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni din partea instituțiilor Uniunii Europene și din partea guvernelor naționale. Prevederea din articolul 130 al Tratatului este fundamentată și detaliată și prin opiniile și Rapoartele de convergență ale Băncii Centrale Europene (este relevantă, în acest sens, opinia critică a BCE în ceea ce privește prevederea din Legea Băncii Naționale a Ungariei vizînd dreptul Ministerului Justiției de a revizui actele Băncii Naționale a Ungariei, expusă în raportul de Convergență al BCE din decembrie 2006).

Proiectul aduce unele modificări procedurii de aprobare a devizului de cheltuieli al Băncii Naționale (punctul 7 din proiect). Devizul de cheltuieli va fi aprobat de către Consiliul de supraveghere, care, ulterior, va efectua monitorizarea executării acestuia. Aceste modificări sunt condiționate de prevederile articolul 130 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și articolul 7 din Statutul BCE, care fac referire la principiul general al independenței băncilor centrale în exercitarea competențelor și în îndeplinirea misiunilor ce le revin conform legii. Conform rapoartelor de convergență ale Institutului Monetar European (precursorul Băncii Centrale Europene) și Rapoartelor de Convergență ale BCE, influența directă sau indirectă a Guvernului sau a Parlamentului asupra modului de determinare a bugetului băncii centrale poate fi considerată drept încălcare a principiului independenței. Sunt relevante, inter alia, raportul de convergență al IME din 1998 (capitolul II, pct. 2.4), Raportul de convergență al BCE din 2004 (Introducere, pct. 2.3.1).

Prin proiectul de lege se propune completarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei cu un capitol nou - Capitolul VI¹ „Sistemul de plăți”, menit a detalia atribuțiile Băncii Naționale în domeniul reglementării și supravegherii activității de prestare a serviciilor de plată și emiterii a monedei electronice, și în domeniul supravegherii sistemului de plăți în Republica Moldova. La elaborarea acestui capitol s-a ținut cont de reglementările propuse prin proiectul de Lege cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, întru implementarea directivelor Uniunii Europene: 2007/64/CE privind serviciile de plată în cadrul pieței interne și 2009/110/CE privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică.